

ВРАХУВАННЯ ОБОРОННИХ АСПЕКТІВ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ

Наукові праці МАУП, 2001, вип. I, с. 232–233

У системі управління державою підприємство є первісною ланкою у розв'язанні не тільки соціально-економічних і екологічних, а й оборонних проблем. Це стосується не лише багатьох підприємств машинобудування і таких, що виконують державні оборонні замовлення, а й тих підприємств, які мають з ними коопераційні зв'язки з виконання цих замовлень.

Діяльність всіх підприємств незалежно від форм їх власності містить оборонні аспекти згідно з Законом України "Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію" від 1999 р.

Зараз вихід з кризового стану підприємств та всієї економіки України неможливий без підвищення рівня економічного потенціалу, в тому числі воєнно-економічного.

Вихід з кризового стану економіки пов'язаний також з необхідністю впорядкування наслідків незадовільно здійсненої конверсії воєнної сфери, насамперед оборонного виробництва.

У ході організації антикризового управління підприємством (залежно від ступеня його участі у розв'язанні оборонних проблем) потрібно розв'язати такі воєнно-економічні проблеми:

- впорядкування наслідків незадовільно здійсненої конверсії на підприємствах, які до 1992 р. виконували оборонні замовлення;
- реконверсія на підприємствах, які раніше мали оборонні замовлення і для яких зараз відкриваються можливості брати участь у задоволенні внутрішніх оборонних потреб, експортувати воєнну продукцію і надавати послуги;
- усунення в поточній роботі негативних факторів, які можуть впливати на розв'язання проблем мобілізаційної підготовки, мобілізації та стабільного функціонування підприємства за надзвичайних ситуацій;
- створення такої системи антикризового управління підприємством, яка давала б змогу адаптуватися до умов надзвичайних ситуацій.

Основні шляхи розв'язання цих проблем:

- а) для впорядкування наслідків конверсії:
 - якісний маркетинг можливої для підприємства наукоємної цивільної продукції з метою її реалізації на внутрішніх і зовнішніх ринках;
 - широке використання принципу подвійності в залученні до розробок і виробництва технологій, кадрів, устаткування і матеріалів у напрямку ресурсозбереження і зменшення капіталовкладень на перепрофілювання виробничих потужностей;
 - створення зовнішнього (для підприємства) і внутрішнього економічного середовища, яке сприятиме виготовленню конкурентоздатної цивільної продукції та її реалізації на внутрішньому і зовнішніх ринках;
 - б) для реконверсії підприємства і його залучення до виготовлення воєнної продукції (надання послуг), яку можна реалізувати на внутрішньому і зовнішніх ринках:
 - якісний маркетинг можливої для підприємства воєнної продукції (послуг);
 - широке використання принципу подвійності для розроблення і виробництва воєнної продукції.
- Для підвищення рівня економічної безпеки держави і окремого підприємства найважливішим стратегічним завданням є поступове збільшення в Україні замкнених фінішних виробництв найнеобхіднішої цивільної та воєнної продукції. Розв'язання цієї проблеми потребуватиме створення вітчизняних систем кооперації та спеціалізації певної предметної орієнтації. Але для цього потрібно створити нові або адаптувати існуючі системи управління, здатні забезпечити сталі коопераційні зв'язки в умовах кризи і надзвичайних ситуацій;
- в) усунення в поточній роботі негативних факторів:
 - покращення ритмічності та якості паливно-енергетичного і сировинного забезпечення виробництва;

- підвищення рівня і якості фінансово-економічного забезпечення виробництва;
- підвищення конкурентоздатності продукції;
- розв'язання соціально-економічних проблем трудових колективів;
- оновлення основних виробничих фондів, насамперед їх активної частини;
- підвищення рівня екологічної безпеки виробництва і його навколишнього середовища;
- організація і підтримання раціональних коопераційних зв'язків в межах України, а також, якщо це можливо, в межах регіону;

г) створення системи антикризового управління підприємством, здатної адаптуватися до умов надзвичайних ситуацій:

- визначення гнучкої організаційно-штатної структури управління;
- організація мобільної системи управління, здатної швидко при зміні умов виробництва приймати адекватні рішення;
- навчання керівників і фахівців умінню управляти виробництвом в умовах надзвичайних ситуацій;
- створення розвинутих баз знань і баз даних з проблем функціонування підприємства в надзвичайних ситуаціях.

Таким чином, розв'язання основних проблем оборонного значення з управління окремим підприємством і України загалом матиме велике значення і для антикризового управління.